

Fylkesmannen i Oppland

INFORMASJON TIL ELEVER OG FORESATTE OM RETTEN TIL Å KLAGE PÅ KARAKTERER

Dette er en orientering om de reglene som gjelder for å klage på karakterer. Den er skrevet for deg som får standpunktkarakterer og avlegger eksamen i grunnskolen i 2016. Hvis det er noe du ikke forstår, bør du spørre lærer eller rektor. Reglene om klager på karakter finnes i kapittel 5 i forskrift til opplæringsloven. Se www.lovdato.no

Enten rett før eller samtidig som du fikk standpunktkarakterene i fag eller orden og oppførsel, skal du ha fått vite hva faglærer har lagt vekt på da hun/han fastsatte karakterene. Hvis du ikke fikk en slik forklaring, bør du be om det.

Hva kan du klage på?

Du kan klage på alle karakterer som skal føres på vitnemålet, både på standpunktkarakterer og eksamenskarakterer.

Du kan også klage hvis du ikke får standpunktkarakterer.

Hvem kan klage på karakter?

Alle elever har rett til å klage på karakter. Du kan også gi noen skriftlig fullmakt til å klage for deg. Hvis du er under 15 år, må dine foresatte samtykke i klagen. Foresatte til umyndige elever har selvstendig klagerett. Det betyr at de har rett til å klage selv om du ikke er enig i det.

Når er klagefristen?

Klagefristen er 10 dager, og fristen regnes fra det tidspunkt du eller dine foresatte er gjort kjent med karakteren (eller burde gjort dere kjent med den).

Før du klager

Du har også rett til å kreve ny begrunnelse for karakteren før du sender skriftlig klage til skolen. Det anbefales at du bruker denne retten. Begrunnelse for karakteren kan du få i en samtale med faglærer, men du kan også be om å få den skriftlig. Hvis du ber om begrunnelse, blir klagefristen avbrutt. Ny frist gjelder da fra det tidspunkt du har fått begrunnelsen.

Fylkesmannen i Oppland

Hvis du ønsker å klage på skriftlig eksamenskarakter, har du rett til å få framlagt retningslinjer for sensuren hos rektor. Du har ikke krav på begrunnelse for karakter til skriftlig eksamen.

Det kan også være hensiktsmessig å gå gjennom eksamensbesvarelsen med faglærer, hvis han/hun er tilgjengelig, for å vurdere om det er grunnlag for å klage. Uansett faglærers vurdering har du klagerett.

Hvordan klager du?

Klagen må være skriftlig, og underskrevet av klageren eller den som har fullmakt.

Det må stå i klagen hva du vil klage på. Hvis du klager på standpunktkarakter i fag, på standpunktkarakter i orden og oppførsel eller muntlig eksamen, bør du begrunne klagen. Du trenger ikke å skrive en begrunnelse hvis du klager på karakter på skriftlig eksamen.

Hva skjer med klagen din

Du sender klagen til skolen v/ rektor.

Når skolen sender klagen din til Fylkesmannen, skal faglærers begrunnelse for karakteren legges ved. Det skal også legges ved en uttalelse fra rektor om hvordan skolen har fulgt reglene for karaktersetting og hvordan de har behandlet klagesaken. Du (eller dine foresatte) skal ha en kopi av alt som sendes til Fylkesmannen.

Klagen din og opplysninger fra skolen vil være grunnlaget for Fylkesmannens behandling av saken.

Behandlingen av klager på standpunktkarakterer i fag:

Hvis du klager på en standpunktkarakter i fag, er det viktig å være klar over at Fylkesmannen bare skal ta stilling til om reglene for karaktersetting er fulgt. Fylkesmannen skal ikke overprøve lærerens faglige skjønn. Det betyr at Fylkesmannen ikke kan vurdere om karakteren din er riktig i forhold til det faglige nivået ditt.

Her ser du eksempler på bestemmelser som skal være overholdt:

- Faglærer skal beskrive hva du kan i forhold til kompetansemålene i læreplanen for faget.
- Vurdering i orden og oppførsel skal ikke være blandet sammen med vurdering i det enkelte faget.

Fylkesmannen i Oppland

Hvis skolen ikke har oppfylt reglene for karaktersetting, sender Fylkesmannen saken tilbake til skolen. Rektor og faglærer skal foreta en ny vurdering av din kompetanse, og det er rektor som fastsetter karakteren. Den nye karakteren kan være den samme som du fikk første gang, eller den kan være endret til lavere eller høyere karakter. Den nye avgjørelsen skal begrunnes. Du kan ikke klage på den.

Mer informasjon om klage på karakter i fag finner du her:

<http://www.udir.no/Regelverk/Finn-regelverk-for-opplaring/Finn-regelverk-etter-tema/Vurdering/behandling-av-klager-pa-standpunktkarakterer-i-fag/>

Behandlingen av klager på standpunktkarakterer i orden og oppførsel:

Dersom du ikke har fått karakteren God i orden og oppførsel, skal du ha fått et skriftlig varsel.

Hvis du klager på karakteren din, skal skolen legge ved uttalelser fra kontaktlæreren din og rektor når klagen sendes til Fylkesmannen. Du (eller dine foresatte) skal ha kopi av alle dokumenter.

Skolen skal legge ved følgende dokumenter:

- en fylldig begrunnelse for karakteren
- hvilke tiltak skolen har gjort for at du skulle ha mulighet til å forbedre karakteren
- hvilke karakterer du har fått i orden og oppførsel tidligere
- opplysninger som viser at du og dine foresatte har mottatt skriftlig varsel om at ordens- og oppførselskarakteren kan bli satt ned
- utskrift av protokoll som viser hvordan skolen har behandlet saken, eventuell korrespondanse med hjemmet, og annen relevant dokumentasjon
- kopi av ordensreglementet på skolen

Hvis skolen ikke i tilstrekkelig grad kan dokumentere at regelverket er fulgt, er det Fylkesmannen som fastsetter ny karakter. Fylkesmannens avgjørelse er endelig.

Fylkesmannen i Oppland

Behandlingen av klager på eksamenskarakter

Skriftlig eksamen

Før du klager på skriftlig eksamen, bør du be skolen om kopi av besvarelsen. Du kan også be om retningslinjene som sensorene har brukt. Du kan be om hjelp fra faglærer til å vurdere om du skal klage.

Klage på karakter på skriftlig eksamen behandles av en klagenemnd på tre personer oppnevnt av Fylkesmannen. Medlemmene i klagenemnda skal ikke ha sensurert besvarelsen din tidligere, og de skal ikke jobbe ved den skolen du går på.

Klagenemnda skal ta stilling til om karakteren du har fått, er urimelig. Hvis nemnda kommer til at karakteren er urimelig, så setter den ny karakter.

Muntlig eksamen

Ved muntlig eksamen kan du kun klage på formelle feil. Feilene må være slik at de kan ha hatt betydning for resultatet. Når du klager, er det viktig å beskrive ganske detaljert hvordan eksamen ble gjennomført og hva du mener har hatt negativ betydning for din faglige prestasjon.

Rektor henter inn uttalelser fra sensor og faglærer, og sender disse sammen med sin egen uttalelse til Fylkesmannen. Kopi av uttalelsene skal sendes til deg (eller dine foresatte).

Hvis Fylkesmannen mener at noen ikke-faglige faktorer kan ha hatt betydning for eksamenskarakteren din, vil eksamen bli annullert. Skolen må skrive ut et nytt vitnemål der det føres på vitnemålet at eksamen er annullert.

Hvis du ønsker det, kan det holdes ny eksamen for deg. Det skal trekkes fag på nytt, og det er ikke sikkert du blir trukket ut i det samme faget. Du får melding om faget med samme frist som ved ordinær eksamen. Hvis du velger å gå opp til ny eksamen, skriver skolen ut nytt vitnemål etter at ny eksamen er gjennomført.